

VANNKRAFT & ENERGI

Konsekvensutredning for marint vern av Sognefjorden 2025

Naturmiljø
Kulturminner & kulturmiljø
Friluftsliv & rekreasjon
Fiskeri
Vannkraft & energi
Akvakultur
Marin samferdsel & cruise
Masser i sjø
Tettsteder & industri

Alternative vernegrenser for Sognefjorden marine verneområde

- 1 Kandidatområdet uten terskelområdet, Liffjorden og Øystrebøvatnet
- 2 Kandidatområdet (hele fjordområdet slik foreslått i utredningsprogram)
- 3 Kandidatområdet uten Øystrebøvatnet
- 4 Kandidatområdet uten Liffjorden

VANNKRAFT & ENERGI

Photo: Halvor Røssum

DAGENS TILSTAND

NVE forvalter vann- og energiresurser etter et omfattende juridisk rammeverk som skal sikre en bærekraftig forvaltning av landets vannressurser. Det er et stort antall vannkraftverk, samt 89 planlagte vannkraftverk som har nedbørsfelt med utløp til kandidatområdet for marint vern. Eksisterende vannkraft vil ikke påvirkes av marint vern og er ikke vurdert beslutningsrelevant. Energiproduksjon gjennom vannkraftverk knyttes til nasjonale miljømål og internasjonale miljømål som kutt i klimagassutslipp, overgang til lavutslippsamfunn og klimanøytralitet. Vannkraftverk påvirker miljøet i Sognefjorden. Dette i form av utslipp av ferskvann i vintermånedene. Dette fører til utskylling av blant annet fiskelarver, fiskeegg, alger og andre organismer – effekter som allerede er konstatert i Sognefjorden. Økt ferskvannsutslipp kan påvirke våroppblomstringen av planteplankton og lokal produktivitet.

7 REN ENERGI
TIL ALLE

**FNs
bærekrafts-
mål knyttet til
vannkraft og
energi**

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

RESTRIKSJONER

Tillatt?

Aktivitet

✓	Eksisterende vannkraftverk, linjer, sjøkabler, fiberkabler og rørgater
✓	Vedlikehold og drift av eksisterende anlegg
✗*	Tekniske tiltak med små inngrep på sjøbunnen
✗*	Etablering av nye sjøkabler og rør vil kunne tillates etter søknad
✗*	Fremtidige vannkraftverkk, må vurderes enkeltvis opp mot §49 i Naturmangfoldsloven
✗	Sprengning og boring
✗	Massedeponi i sjø

✓ Tillatt ✗* Ikke tillatt, dispensasjonsmulighet ✗ Ikke tillatt

RANGERT VERNEALTERNATIV

Alternativ 2 (mest anbefalt)	
1	Vannkraft
1	Energi
Alternativ 4	
2	Vannkraft
1	Energi
Alternativ 3	
3	Vannkraft
1	Energi
Alternativ 1 (minst anbefalt)	
4	Vannkraft
1	Energi

Positiv Ubetydelig Noe Middels Stor

Konsekvens

→ Konsekvens for marin vannkraft vurderes som noe negativ, mens energi vurderes som ubetydelig.

KONSEKVENSER FOR VANNKRAFT OG ENERGI

- Eksisterende vannkraft vil ikke påvirkes av marint vern, heller ikke ved vilkårsrevisjon.
- Vannkraftverk reguleres ikke direkte av verneforskriften, men naturmangfoldsloven § 49 (utenforliggende virksomhet som kan påvirke verneverdiene) kan bli relevant og medføre strengere krav til et vannføringsregime som reduserer påvirkning på det marine miljø.
- Potensiell negativ konsekvens av marint vern vil være størst for vannkraft **prosjekter som ikke er gitt konsesjon** og minst for **prosjekter hvor detaljplanen er godkjent**.
- Marint vern av Sognefjorden ikke vil føre til strengere **krav til utredninger** enn hva som er dagens regime, fordi gjeldene rammeverk er dekkende.
- Konsekvens for tema **energi, sjøkabler og rørledninger** vurderes som ubetydelig fordi vedlikehold og drift av eksisterende anlegg vil bli tillatt, **linjer i luftspenn** berøres ikke av verneforskrift og nye anlegg kan tillates etter søknad om dispensasjon.
- **Alle vernealternativ vurderes likt** fordi det ikke er noen planlagte kraftverk med nedbørsfelt til terskelområdet, Lifjorden eller Øystrebøvatnet rangeres alle vernealternativ likt.

ANBEFALINGER

Verneregler som foreslått i utredningsprogram, inkludert dispensasjonsregler, men utredningen anbefaler:

- Man skal være varsom med **utbygging av vannkraft** i verneområder i MVO som er klassifisert i vernekategori Fjord jf. Anbefaling fra Rådgivende Utvalg (2003)
- Vurder spesifikke dispensasjonsregler for **flytende solcelleanlegg, varmeutveksling** eller andre **fremtidsrettede energikilder**.